

מסורת הש"ס

(א) ויבנות קו. גיטין ס"א.
(ב) יבנות קט. ג. (ג) קדושין
ל.א. (ד) רש"י ומהרש"א לא
נכחו דרבנן וז"ל בני ר"י.
(ה) וי' מוס' יבנות קי.
ד"ה כהה"ל.

הגהות הב"ח

(א) תובי ד"ה ושמאל וכו'
ותאל הלוו שסם לחות:
(ב) כא"ר מדרבנן דר"ה
דקאמר כשהמית:

מוסף רש"י

דאי אתמר בהדיא.
גבי קטנה של מיתא.
בהדיא קאמר רב,
למקד אשתיה לבעל לשם
קדושין משגגיה. מוסר
דליבא תנא. אין פסול
קדושין הראשונים מוסר
תנא אלם מוסר קטנות.
ואם יודע שאין קדושין
הראשונים כלום וכו' ובעל
דאיבא תנא אימא
מודה ליה לשמאל.
ואם תנא ענין
כפזר שאין עליה נדרים
וקיימא תנא ענינים
יבמות ק"ה.

המדיר פרק שביעי כתובות

עג.

עין משפט
גד מצוה

לא א מ"י מ"ה ס"ה
גיטין ה"ו ס"ה
פ"ח ט"ו ס"ה
ק"ה פ"ה ס"ה

תוספות ר"ד

אמר אביי לא תימא
טעמא דרב כיון שכתב
סתם אחולי אחליה
לתנאי פ"י ואפי' כתובה
יש לה אלא טעמא
דרב שאין אדם עושה
בעילתו בעילת זנות פ"י
ואחולי (אחליה) לתנאי
גבי קידושין אבל גבי
כתובה לא אלא יצאה
שלא בכחוהו ואפי'
דלא אחי בהמה אלא
קדשה סתם וכנסה סתם
כדכתיבנא לעיל (ו' ט"ז)
בהשגחה שגורה בנזיר
שהיה אומר תנא קמא
יצאיה כלא כחוהו שסם
דאמר אי אפשי באשה
נדרת ואפלו ר"י לא
פליג אלא שסם שהיה
לו להפך ולא הפך הוה
נתן אצבע בין שניה אבל
כשימצאו לה נדרים שאין
יכול להפך מדרים דהוא
שלא ככתובה שפני ביטול
לומר אי אפשי באשה
נדרת. והא אפילו כה
הוא וימנא דאתמר טעמא
שלא מיאנה והגדילה פ"י
ונבעלה אתר שהגדילה
ועברה ונשאת רב אמר
א"צ גט משני ושמואל
אמר צריכה גט משני
פ"י רב סבר אדם יודע
שאין קדושין טעמא כלום
ונכח ובעל לשם קידושין
שאין אדם עושה בעילתו
בעילת זנות ושמואל אמר
צריכה גט משני פ"י שכל
הבעל חסמא על שני
קדושין הראשונים הוא
כעל. צריכה דאי אימנא
הא בהא קאמר רב שסם
דליבא תנא אבל בהא
דאיבא תנא אימא מודה
לית לישטאל צריכה ואי
אימנא בהא בהא קאמר
שמואל אבל בהך אימא
מודה ליה לרב צריכה
וקי"ל הלכה כרב באיטורי
(פ"י ה"ב א"ר קדשה סתם
בלא תנא ונמצא עליה
נדרים ולא כנסה א"ר כנסה
ולא הספיק לבעול בנזן
שפירשה דהוה ר"י צריכה
גט מדבריהם שלא יאמרו
אשת איש יצאה בלא
גט וכל הדין שפרשנו
לכ"י נדרים כן תפסו
לענין מוסין שאליה שני
בבות פתוחין אחד להם
לכל דבר אלא שבנדרים
חלקנו דרוקן בני נדרים
הוי טעות אבל שאר
בירים לא אבל לגבי
מוסין אין לחלק ביניהם
ובין במוסין גדולים ובין
במוסין קטנים הוי מקח
טעות: כנסה סתם וכו'.
כתובה הוא דליה לה
הא גיטא בעיא מאי לאו
קדשה על תנאי וכנסה
סתם פ"י דסיפא ארישא
קאי וקשא לשמואל:

לא תימא טעמא דרב כיון דכנסה סתם אחולי אחליה לתנאי.
פ"י בקוטרס ויהא לה כתובה וקשה לרבינו יתחק דא"כ מאי
קאמר לא תימא פשיטא דלא מאי למימר הכי דהא תנן כהדיו
במתני' כנסה סתם תנא בלא כתובה ונראה דלאו פירכא היא דהוה
מאי לאוקומי מתניתין בשלל בעל
והכא נבעל קאמר דאחולי אחלי
לתנאי ורבינו יתחק פ"י לא תימא
טעמא דרב כיון דכנסה אע"ג דלא
בעל אחליה לתנאי ותהא צריכה גט
ומיהו כתובה ודאי לית לה כדמתן
במתני' אלא טעמא דרב משום דאין
אדם נבעל בעילתו בעילת זנות
ופליגא אפולא אמר רבי אלעזר
דאמר לקמן דכנסה מודו כולי עלמא
דצריכה גט ולא פליגי רב ושמואל
אלא בשלל בעל וא"כ דהכא משמע
דלשמואל אדם נבעל בעילת זנות
יש תנאי נשואין וקשה דביבמות
בפרק צ"ב (דף ק. וס"ט) תנן צ"ב
אומרים אין ממחנין אלא ארוסות
ואמרינן בגמרא אמר רב יהודה
אמר שמואל מאי טעמא דבית
שמיא לפי שאין תנאי נשואין אין
אמרת נשואה תמחן אחי למימר יש

תנאי נשואין אלאם סבר שמואל דאין תנאי נשואין דבית הלל
נמי לא פליגי אלא משום דסברי דליכא למיגור דמידע ידעי
נשואין קטנה דרבנן ניהו אכל הא מודו דאין תנאי נשואין ורבינן
מניה הם אמר רב יהודה אמר רב יודע אמר רב ואומר ר"י שלא וועיל כלום
לרבה דאמר לקמן דנשואה אשה אחת דברי הכל אינה צריכה גט
ולא נבעלה מאי איכא למימר ומשני לפי שאין תנאי נשואין ותימן
אין משום דא"כ הוה מפרש טעמא דב"ה משום דמידע ידעי כו' אלא משום דיש תנאי נשואין וסוגיא דהאם כעולא אמר ר"א
דאמר לקמן המקדש על תנאי ובעל דברי הכל צריכה הימנו גט תנאי נשואין ונראה דלר"י להגיה אמר רב כריב"ן דאי גרסוין
אמר שמואל תקשי ליה מנכנסה לחופה ולא נבעלה דלעולא אמר ר"א בלא בעל סבר שמואל דיש תנאי והא דאמר בשליה האשה רבה
(ס"ה) גבי פלוגתא דרב ושמואל דיבמה הרי היא כשאת איש דקאמר אביי למד לישטא דשמואל אדכרי יתחק נפחא קאי דמפרש מילתיה
דר' יוסי משום דאין תנאי נשואין לא משום דלא מהי תנאי קאמר אלא משום דאין רגילות שיהיו נשואין מתבעלין מחמת תנאי אשה
בקדושין דרגילות הוא או שדע וימנע מלישא או גמרי ומחלי ולא הדרי בשעת נשואין וכן נראה אמר רב ואומר ר"י שלא וועיל כלום
אינה כשאת איש דנקדושין איירי ונקדושין דכולי עלמא מודו דיש תנאי והרב רבינו חיים מפרש גם הדין דב"ש בענין זה והכי פירש
לפי שאין תנאי נשואין פירוש אין רגילות שיתבעלו נשואין מחמת שום תנאי ואי אמרת נשואה תמחן אחי למימר יש תנאי נשואין בתמיה
פירוש וכו' יעלה על לב אדם לומר שמחמת תנאי נשואין נבעלו הא אין רגילות ומחמת קדושין קטנות נמי לא ידעי אלא יאמרו דאשת אשה
יוצאה בלא גט ואם תאמר והכי סלקא דעתין למימר דכנסה בלא בעל דאחולי אחליה לתנאי וצריכה גט כיון דקדשה על תנאי
שאין עליה נדרים והיו עליה נדרים אם כן אינה מקודשת ומה מועיל אפילו ימחול התנאי אח"כ אם לא יחזור ויקדשה וימיה אי חופה
קונה מינחא ואפילו אח"כ דחופה אינה קונה מניין למימר דכשעת קדושין היה דעמו לכך שאם יכניסנה לבסוף יהא מחול התנאי:
אלא טעמא דרב משום דאין אדם כו'. נר"י לפרש שמחמת כך נחמין לקדש בנעילה דאם נפרש דאין אדם נבעל בעילתו בעילת זנות
ולפיכך מחל התנאי וחלו קדושי כפף א"כ מאי פריך והא איפליגו בה חדא וימנא דהאם מקודשת לפי שבעל לשם קדושין והכא
מקודשת מחמת קדושין הראשונים ונראה דלרב אפילו קדשה על תנאי ונכנסה לא שמואל מדרבנן דר"א (ו) כשהחזירה כשחיה קטנה לקמן
מהיחא דהריני נבעלין על מנת כו' משמע דאי הוה פליגי בטעות אשה אחת הוה ינחא ליה דפליגי בפלוגתא דרב ושמואל אע"פ שהתנה
בשעת נעילה ולא עבד תנאי לטקור הקדושין אלא משום כמורה: **והא איפליגו** בה חדא וימנא. מימה והא מרזויהו צריכי דאי איתמר
קמייתא הוה אמינא דהא דאמר רב צריכה גט היינו מספק דלא ידענא אי בעל לשם קדושין ואם קדשה אחר דלמא משני נמי הוה
צריכה גט ואי איתמר בתרייתא הוה אמינא הא דקאמר שמואל צריכה גט משני היינו מספק ומראשון נמי צריכה גט מדאורייתא כשחיה קטנה לשם
קדושין בעל ואומר ר"י דהכי פריך והא איפליגו בה חדא וימנא ואמאי איפליגו בה בשני מקומות דבחד מהן הו"מ נאשמעינן והכי
הו"ל למימר קדשה על תנאי ובעל רב אמר צריכה גט מראשון ולא משני ושמואל אמר אינה צריכה גט מראשון אלא משני או ביה
בתרייתא לימא והגדילה ועמדה וינשאת רב אמר אינה צריכה גט משני ואינה צריכה

ושמואל אמר צריכה גט משני. והא דתנן ביבמות בפרק צ"ב (ק"ט) גבי מת נבעלה של גדולה אחר רבן גמליאל אם מיאנה מיאנה
ואם לאו תמחין עד שתגדיל ותנא (ה) משום אחות אשה ומפרש בגמרא דטעמא דרבן גמליאל דהוה ליה במקדש אחות יבמה
דנפטרה יבמה והלכה לה והיו זו שגדלה אכלו ובעל כמו שקדשה ולשמואל כסתמא אינו נועל לשם קדושין צ"ל דהאם מפרש כהדיו שבעל
לשם קדושין ועוד אומר ר"י דהאם כיון דיבמתו ואשתו שמהן לפניו אפילו כסתמא נועל לשם קדושין כדי לדחות יבמתו ממנו כדאשמו
ינחא ליה מיבמתו ואיסורא לא עבד דר"ג סבר אין יוקה ומיהו קשה דתקשי לשמואל מדרבנן דר"א (ו) כשהחזירה כשחיה קטנה
וגדלה אכלו דכסתמא נועל לשם קדושין וליכא לאוקמא כשפירש שבעל לשם קדושין דא"כ לא הוה פריך מינה מידי לקמן לרבה אלא
על כרחין כשנבעל סתם דלא מניין לאוקמי כשפירש דאם כן היינו החזירה כשהיא גדולה ואומר ר"י דשמואל סבר ליה כר"ש בן
יהודה דאמר לקמן אם בעל לא קנו אי נמי כרבי ישמעאל דאמר לקמן (דף ע"ד) שמואל משום ר' ישמעאל והיא לא תפשה כו'.
בהדיא קאמר רב דא"ב תנא. ביבמות בפרק צ"ב (דף ק. וס"ט) תנן צ"ב אמר ר' יוחנן אמר ר' יוחנן אמר ר' יוחנן אמר ר' יוחנן
איתא הים דאי איתמר בהא כההיא קאמר רב משום דליכא תנאי וכוון דבעל אחולי אחליה לתנאי פירוש משום דאין אדם נבעל
בעילתו בעילת זנות אית לן למימר דאחליה לתנאי והיה נבעלו שחולו קדושי כפף אכל בהא דליכא בעילת זנות שהרי יש שם קדושין
דרבנן אימא מודה לשמואל ואין לתמוה על מה שלשם סברא הפוכה דאליבא דר"א דאמר לקמן (דף ע"ד) המקדש על תנאי ובעל דברי
הכל צריכה הימנו גט אית לן למימר כפזר דהאם דאע"ג דמודה שמואל דאין אדם נבעל כו' והיו קדושין ודרבנן אפילו הכי פליג
אדרב כקטנה שלא מיאנה והיינו משום דלא שייך האם בעילת זנות והואיל ואיכא קדושין דרבנן:

ותיובתא דשמואל. ואף על גב דכרבי ישמעאל רביה סבירא ליה מכל מקום אין לו להניח סתם דמתניתין משום ר' ישמעאל:
דסם

